

Hundeliv – hjemme og ute

I 30 år har Rita og Leif Herman Wilberg drevet privat tannlegepraksis på Sørumsand. Enda lenger har hundene spilt en viktig rolle i familiens liv. Et stort hundehus med egen luftegård ligger vegg i vegg med huset deres i skogkanten, og huser 10–12 corgier. Mye av det daglige stellet tar Rita seg av mens ektemannen også er engasjert i Kennelklubben som tillitsvalgt og reiser jorda rundt som dommer. Men både hun, og tidligere også de fire barna, har fulgt med dommeren til hundeutstillinger både hjemme og ute.

Huset til Wilbergene ligger i skogkanten litt utenfor Sørumsand sentrum. Da vi ankommer en ettermiddag i mai, er det riktig livat inne i hundeboligen hvor vi møter Jessica, Oberon, Betty, Star, Oliver, Wannabee Superstar og hva de nå heter alle sammen. Rita er litt på tå hev fordi toåringen Oliver nettopp har barsket seg litt overfor de andre hundene. Han bor nå hos sønnen Petter, tannlege i Vardø, og har ikke helt funnet sin plass i flokken etter at han kom på besøk for et par dager siden. – Hundene oppdrar i stor grad hverandre. Vi har to valper nå som foreløpig holder til på kjøkkenet i en kurv. Det er på kjøkkenet valpene sosialiseres med mennesker, både store og små, og de venner seg til lyder av kjøkkenmaskiner og TV/radio. Ja, de lever midt i et pulserende familieliv, hvor vi må ta hensyn til dem og de til oss, forklarer Rita.

Når valpene er rundt fem uker og kommer ut i hundehuset, er det flokken som gir dem «flokkopdragelse» og lærer dem rangordning. Her stiller de små hundene nederst og må jobbe seg opp og frem i flokken dersom de ønsker det. Etter om lag åtte uker er valpene klare for avlevering til nye eiere, men det er ikke hvem som helst som får kjøpt en corgi fra Sørumsand. – Kjøpere blir nøye vurdert. Det kan være stor

variasjon innen et kull, med forskjellig temperament hos valpene, og vi forsøker å finne ut hvem som passer til hvem, sier ekteparet.

Det var mer og mindre en tilfeldighet at rasen Leif Herman satset på, ble Welsh Corgi Pembroke. Hans første hund var en schæfer, det vil si det var den fem år eldre broren som fikk schæfer da familien flyttet i eget hus og han selv var 10 år gammel. Og Rita er vokst opp med jakthunder. Fra Leif Herman var 12–13 år har han vært med på hundeutstillinger, og han ble snart såkalt «handler». – Jeg finansierte studiene med å vise hunder for andre og etablerte kennel sammen med min bror allerede i studietiden, forteller han. Han fikk sin første corgi i 1967, en hund som ble «Best in show» allerede første året og mestvinnende hund året etter. – Corgier er jo temmelig forskjellig fra schæfere som jeg var vant til, men jeg ble snart betatt av denne rasen som er veldig «sunn», fortsetter Leif Herman. Rita møtte altså en stolt corgi-eier da hun traff ham på tannlegestudiet i 1969, og ble betatt av både gutten og hunden.

Da de var ferdige med studiet, dro de til Finnmark og hadde tenkt å bli nordpå en stund, men så fikk de tilslaget på en praksis på Sørumsand og flyttet sørover etter et år. Vel etablert med praksis, hus og sitt første barn ble husbonden snart autorisert dommer i Norsk Kennel Klubb (NKK). Utdanning av dommere er en viktig oppgave i NKK, og det er en relativt omfattende opplæring man må gjennomgå for å bli dommer. – En egen komité organiserer kursingen som starter med to weekendsamlinger. Før du søker om opptak, må du ha mye og variert «hundepraktis», og det er hovedstyret som bestemmer hvem som skal få begynne på kurset, forklarer Leif Herman Wilberg, som nå har mange år bak seg som medlem av Kennelklubbens hovedstyre og som leder av dommerutdanningskomiteen.

En stolt og smilende Leif Herman Wilberg med pokal og sløyfe.

– Han har ledet den så godt at den norske dommerutdanningen er blitt et forbilde for flere land verden rundt, røper Rita.

Basisopplæringen består av fag som anatomi, genetik, etikk og bedømmelsesteknikk, og en oppgave om egen hunderase må leveres inn for bedømmelse. Når dette er tilbakelagt, spesialiserer man seg på sin rase, og etter hvert andre raser. – Du blir egentlig aldri utlært som hundedommer, sier Leif Herman som er autorisert dommer for 200 raser, og forteller at han mangler 100 raser for å kunne dømme alle hunderaser som deltar i utstillinger i Norge. – Jeg er bedt om å kvalifisere meg for alle raser, men vi får se, legger han til.

Rita Wilberg var også godt i gang med å bli hundedommer, men diverse andre gjøremål ble prioritert. Allerede et par år etter flyttingen til Sørumsand ble hun sekretær i Romerike Tannlegeforening, og så har det gått slag i slag med verv i lokalforeningen, PTL Akershus, PTE sentralt, og hun var også i flere perioder leder for AF-F (Frie yrker innen AF). Hun har dessuten vært leder av NTFs spesialistkomité og er fortsatt leder av Etisk råd. Parallelt med alt dette har hun vært engasjert i lokalpolitikken, med en periode i Sørums kommunestyre og senere i Hovedutvalg for oppvekst og omsorg. Ikke rart at

Et yrende hundeliv rundt ekteparet Wilberg som er klare for luftetur i marka. Legg merke til Ritås t-skjorte med teksten «Unpaid Kennel Helper».

Rita ikke har fått tid til å bli dommer. Men «ringsekretær» er hun, i likhet med to av barna. En ringsekretær er en person som bistår dommeren under utstillingene.

Leif Herman er beskjeden på egne vegne og er heller ordknapp om sin posisjon i hundemiljøet hjemme og ute, men det kommer etter hvert frem at han har en fremtredende posisjon innen Norsk Kennel Klubb (NKK) og at han har vært svært aktiv i en omorganiseringsprosess. Heretter skal de ulike raseklubbene inngå som undergrupper av NKK. Det er en viss usikkerhet med hensyn til hvor mange medlemmer den nye organisasjonen vil få pga. dobbelt-medlemskap, men han anslår medlemstallet til 80 000–90 000. Bladet hundesport som utgis av NKK har i dag et opplag på 44 000 eksemplarer.

I utlandet er han så anerkjent som dommer at han blir bedt om å dømme ved de store prestisjetunge utstillingene, og han er med i en rekke komiteer i den internasjonale «hundeforeningen», Federation Cynologique Internationale. Denne informasjonen får vi fra Rita som gleder seg stort over å få være med på reiser til land som Polen, England, USA, Canada, Australia, Russland og Indonesia. Når de drar på langtur, setter de alltid av tid til litt ferie også. Tidligere tok de også med ett eller flere barn og sier at barna både har lært språk og fått mange venner som de fortsatt har glede av. Jo, et hundeliv kan føre mye med seg.

Tekst og foto: tannlege Reidun Stenvik

Welsh Corgi Pembroke

Corgi var det keltiske ordet for hund. Rasen stammer fra Wales, og ifølge overleveringer er corgiene alvenes gave til menneskene. De kunne gjete kuene, jakte på rotter og mus og varsle når fremmede kom til gårds. Men når natten falt på, kom alvedronningen og følget hennes tilbake for å låne corgiene. «Beviset» er merket etter alvesadelen bak skulderen.

Corgien har korte ben (lavstilt), er sterk og robust, våken og aktiv og gir inntrykk av kraft og utholdenhet i en liten kropp. Den er frimodig og vennlig, sjelden nervøs eller aggressiv. Hodet skal ha en form som ligner på revens, ørene er stående og middels store, og kjevene er sterke med jevn tannstilling og saksebitt. Rasen har gen for medfødt stumphale og derfor fødes mange corgier med kort hale.

Pelsen er middels lang med tett underpels, og fargene er rød, sobel med hvite tegn, eller tricolor (rød og sort med hvite tegn). Corgien har skulderhøyde på 25–30 cm og veier rundt 12 kg, hannhunder litt mer og tisper litt mindre.

Mest kjent er den som dronning Elizabeths favorittthunderase.